

Duur van palliatieve zorg vóór het overlijden in de internationale routine praktijk.

Deze tekst is een Nederlandstalige samenvatting van het artikel *“Duration of palliative care before death in international routine practice: a systematic review and meta-analysis.”* gepubliceerd in BMC Medicine (referentie zie onderaan).

Het vroegtijdig verlenen van palliatieve zorg, ten minste 3-4 maanden voor het overlijden, kan de levenskwaliteit van de patiënt verbeteren en zware behandelingen en financiële kosten verminderen. Er wordt in de wetenschappelijke literatuur echter melding gemaakt van grote verschillen in de duur van palliatieve zorg die voor het overlijden wordt ontvangen.

In deze review hebben de onderzoekers gekeken naar de tijdsduur tussen het starten met palliatieve zorg en het moment van overlijden zoals gerapporteerd in wetenschappelijke studies in de periode 1 jan 2013 tot 31 dec 2018.

In deze systematische review werden 69 studies opgenomen uit 23 landen, met in totaal 11.996.479 betrokken patiënten. Hieruit blijkt dat de mediane duurtijd van palliatieve zorg voorafgaand aan het overlijden 18,9 dagen was (gecorrigeerd voor het aantal deelnemers aan elke deelstudie).

Significante verschillen werden gevonden voor:

- type van aandoening: 15 dagen voor oncologische aandoeningen versus 6 dagen voor niet-oncologische aandoeningen
- soort palliatieve zorgverlening: 19 dagen voor gespecialiseerde palliatieve eenheden, 20 dagen voor buurt- en thuiszorg en 6 dagen voor een algemene ziekenhuisafdeling
- ontwikkelingsindex van het land: 18,91 dagen voor zeer goed ontwikkelde landen, tegenover 34 dagen voor alle andere ontwikkelingsniveaus.

De auteurs van het artikel merken op dat 43% van de geïnccludeerde studies een “goede” kwaliteit hadden (dus enige voorzichtigheid is geboden met de interpretatie van deze cijfers, aangezien ruim de helft niet voldoet aan de criteria om van een goede kwaliteit te kunnen spreken). Verder komt de meerderheid van de data uit landen met hoge inkomens, wat onduidelijke implicaties met zich meebrengt voor landen met lage en gemiddelde inkomens.

Belangrijkste boodschap:

De duurtijd van palliatieve zorg blijkt in de praktijk veel korter te zijn dan de 3-4 maanden die vooropgesteld worden om met de input van een multidisciplinair team alle voordelen van een palliatieve aanpak te realiseren. Verder worden ook ongelijkheden in toegang tot deze zorg vastgesteld over patiënten, soorten zorgverlening en landen heen. Het blijft belangrijk om drempels te verlagen om toegang te krijgen tot palliatieve zorg, alsook om het vroegtijdig inschakelen ervan naast bestaande behandelingen nog meer te promoten.

Bron:

Jordan RI, Allsop MJ, ElMokhallalati Y, Jackson CE, Edwards HL, Chapman EJ, Deliens L, Bennett MI. Duration of palliative care before death in international routine practice: a systematic review and meta-analysis. *BMC Med.* 2020 Nov 26;18(1):368. doi: 10.1186/s12916-020-01829-x. PMID: 33239021; PMCID: PMC7690105.